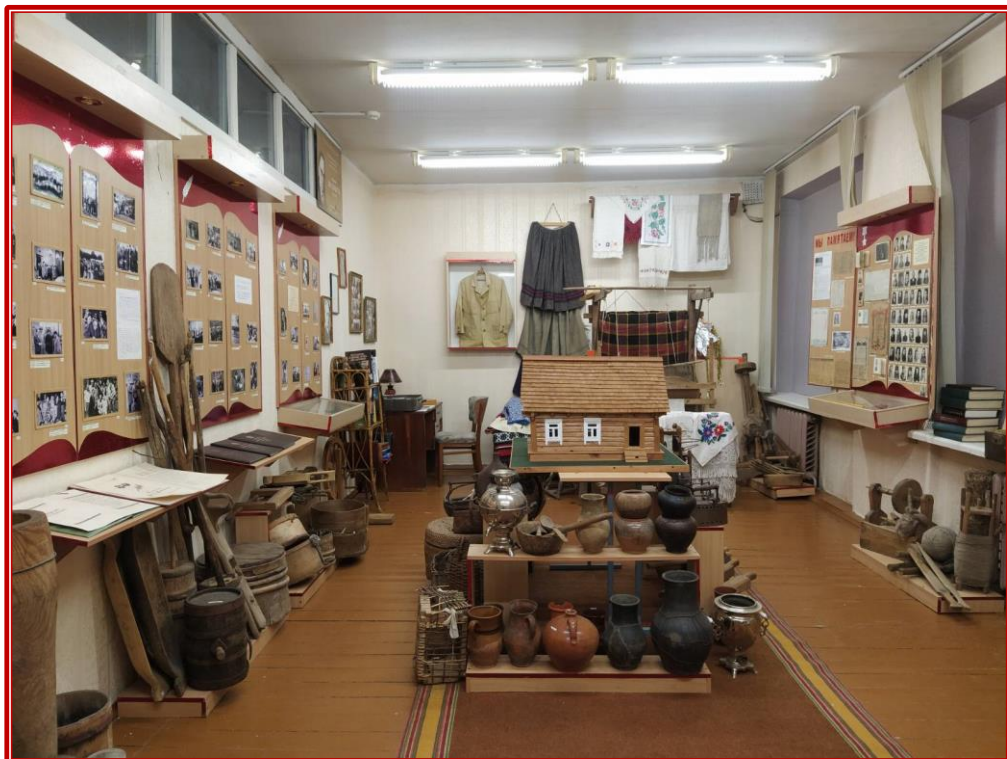

Дзяржаўная ўстанова адукацыі
«Каменскі вучэбна – педагагічны
комплекс дзіцячы сад-сярэдняя школа»

Гістарычны музей «Бацькаўшчына» (этнаграфічная экспазіцыя)

аг. Камень, 2021 г.

Адкуль у вескі імя

...Тутэйшыя людзі лічаць: вёска Камень завецца так не таму, што вакол яе некалі «раслі» камяні. Імя сваё яна атрымала ад валуна – волата (яго называюць «возам»), паблізу ад якога і пачала будавацца...

Здарылася гэта ў даўніну, пра якую ўжо і дзяды не памятаюць. Вёз неяк селянін воз сена з пушчы. Конік быў нягелы, слабы і ў час пад'ёму на гару зусім выбіўся з сіл. Колькі ні паганяў яго гаспадар – ні з месца. Пачаў пугай хвастаць, ды яшчэ праклінаць – прыгаварваць:

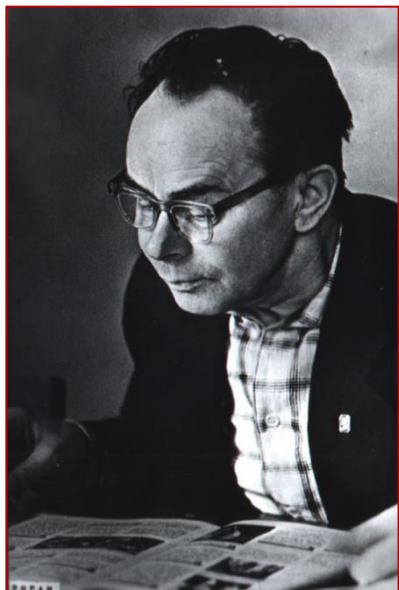
«А, каб ты, воўчы недаедак, у камень ператварыўся!». Паднатужыўся конік, усцягнуў такі воз на гару і зноў прыстаў. Мужык хвошча яго пугай, паганяе, а конік стаіць, унурыўшы галаву, і анічога ўжо не чуе і не адчувае. Азірнуўся мужык паглядзець, як там воз, ці трымаецца, і аслупянеў ад здзіўлення і страху:

няма воза, а замест яго ляжыць шэры, велічынёй з воз, камень. Кінуўся мужык каня распрэгчы, толькі за хамут узяўся, ажно позна – ляжыць паміж аглабель цёмна-шэры, такой жа, як у ягонага коніка, масці, камень...

Інфармацыя аб населеным пункце

Аграгарадок Камень размешчаны ў Грозаўскім сельскім савеце, у 28 км на паўночны-ўсход ад Капыля, у 86 км на поўдзень ад Мінска. Упершыню Камень

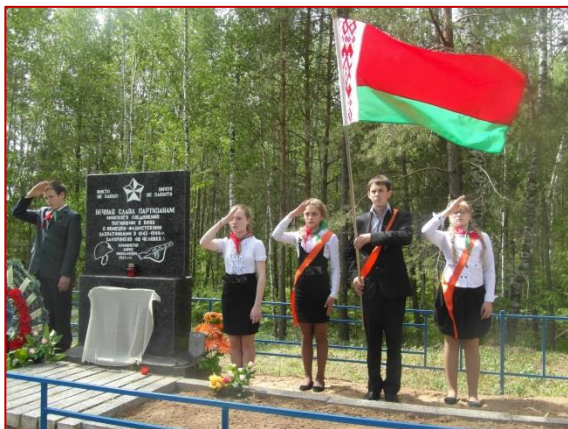
згадваецца ў XVI ст. як сяло ў складзе маёнтка Грэск у Навагрудскім павеце і ваяводства Вялікага Княства Літоўскага.

У вёсцы Труханавічы (2 км ад аг. Камень) 3 лістапада 1905 г. нарадзіўся беларускі пісьменнік Ян Скрыган.

У Вялікую Айчынную вайну з 27.06.1941 г. да 01.07.1944 г. вёска была акупаваная нямецка-

фашысцкімі захопнікамі. На фронце і ў партызанскай барацьбе загінула 206 жыхароў.

У аграгарадку працуе «Каменскі вучэбна-педагагічны комплекс дзіцячы сад-сярэдня школа», фельчарска-акушэрскі пункт, магазін, адрэзана сувязі.

Гістарычны музей «Бацькаўшчына»

і фатаграфій (усяго больш за 600), якія ляжаць у аснове 4-х экспазіцый. Фонды музея

з'яўляюцца: бязмен, пошцілка тканая, Ганаровая Грамата Вярхоўнага Савета БССР Скрыгну І.А., кій, лампа настольная Яна Скрыгана, стул пісьменніка, прагулачная камізэлька, акулёры, будзільнік у футляры, партрэт Яна Скрыгана, запалкавая пушка, выдадзеная ў 1961г, настольныя ціскі.

Музей «Бацькаўшчына» заснаваны 23 верасня 2013 года і з'яўляецца цэнтрам грамадзянска-патрыятычнага выхавання падрастаючага пакалення. У музеі сабрана вялікая колькасць экспанатаў

папаўняюцца дзякуючы навучэнцам і іх бацькам, настаўнікам, мясцовым жыхарам.

Найбольш каштоўнымі

Час у музей!

Адукацыйная дзейнасць музея

Музей «Бацькаўшчына» праводзіць экскурсіі на трох маршрутах, па пяці тэмах:

1. "Ты хочаш міру? Помні пра вайну!"

Тэмы экскурсій на маршруце: «Вялікая вайна – вялікі подзвіг народа», «Ён быў такі, як ты...».

2. «Ян Скрыган: вяртанне на радзіму»

Тэмы экскурсій на маршруце: «Тры жыцці Свята-Петрапаўлаўскай царквы», «Ян Скрыган – наш славуты зямляк».

3. «Руіны сядзіб Наркевічаў-Ёдкаў: Сунаі і Лапухі».

Тэма экскурсіі на маршруце: «Так жылі нашы продкі».

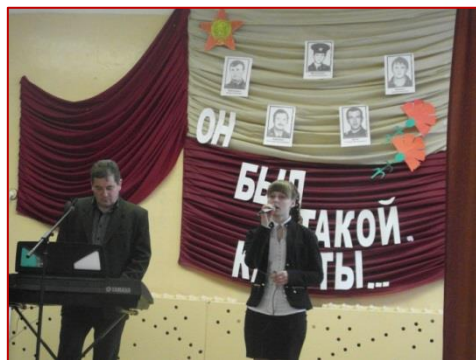

Наведвальнікам музея прапануюцца: выставы («Карагод з кветак», «Народныя ўмельцы»), музейныя ўрокі («Гісторыя аднаго экспаната, «Там дзе лён сінявокі расце», «У свеце рэчаў і часоў», «Вясновыя святы беларусаў», «Беларускія рамёствы», «Незабытыя героі неаб'яўленай вайны», «Дзякуй салдатам Перамогі за тое, што не ведаем вайны»), урокі мужнасці, урокі памяці, святы («Купалле», «Масленіца», «Гуканне вясны», «Багач», «Каляды»), гульнёвыя праграмы («Сустрэча з казкай», «Беларускія гаспадынькі», «Калядныя варожбы») і іншыя.

На базе музея праводзяцца семінары, метадычнае аб'яднанне кіраўнікоў музеяў устаноў адукацыі, класных кіраўнікоў.

Выхваўчая дзейнасць музея

Наведвальнікам музея прапануюцца выхваўчыя мерапрыемствы і сустрэчы са знакамітымі землякамі «Ен быў такі, як ты...», «Афганістан: наша памяць і боль», «Званы Чарнобыля», «Плацдарм бессмертия», «Сыновья уходят в бой».

Час у музей!

Выхваўчая дзейнасць музея

Навучэнцы школы рэгулярна бываюць на экскурсіях у музеях і мемарыяльных комплексах: «Народны музей гісторыі ДТСААФ», «Музей гісторыі Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь», «Дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны», «Курган Славы», «Лінія Сталіна», «Хатынь», «Памесцах партызанскай славы Капыльшчыны», «Спаленыя вёскі Капыльшчыны».

Пошукава-даследчая дзейнасць музея

Асобая ўвага надзяляецца пошукавай і даследчай рабоце навучэнцаў. Праведзены даследванні «Памятаць, нельга забыць», «Дзяцінства, апаленае вайной», «Воинское захоронение в деревне Осовец Копыльского района», «Зоркі на абелісках», «Партызанскі атрад імя 26 гадоў Кастрычніка 225-й брыгады імя А. Суворова», «Адкуль у вёскі імя?», «Свята-Петрапаўлаўская царква вёскі Труханавічы і яе роля ў адукацыі і выхаванні насельніцтва», «Усадебно-парковый комплекс «Лопухи»», «Технология деревянного строительства в конце XIX века на востоке Копыльского района», «Ян Скрыган: вяртанне на радзіму», «Творчыя сляды дзядулі Скрыгана».

Вынікі даследчых работ навучэнцаў установы адукацыі знайшлі месца ў экспазіцыі музея. Працуе выстава «Мы памятаем! Мы ганарымся!», якая знаёміць з воінамі-землякамі, якія абаранялі родную зямлю ў гады Вялікай Айчыннай вайны.

Грамадска карысная дзейнасць музея

Акцыі па добраўпарадкаванні месцаў воінскіх пахаванняў праходзяць рэгулярна. На працягу года вучнямі і работнікамі ўстановы адукацыі праводзіцца прыбіранне і падкошванне тэрыторыі, фарбаванне агароджаў.

Падчас экспедыцыі па збору экспанатаў і матэрыялаў, сустрэч з мясцовымі жыхарамі ўдалося даведацца пра лёс нашых землякоў, падзвігі абаронцаў Айчыны, перагарнуць ваенныя старонкі ў гісторыі населеных пунктаў нашай мясцовасці. Сабраны ўспаміны пра вайну мясцовых жыхароў, аформлены альбом.

Установа адукацыі падтрымлівае сувязь з роднымі Яна Скрыгана - яго дачкой Галінай Іванаўнаў Скрыган і старэйшым ўнукам Юрыем, якія штогод наведваюць нашу школу, перадаюць каштоўныя экспанаты для музея і шмат цікавага расказваюць пра свайго бацьку і дзядулю.

На вечарынах, прысвечаных пісьменніку, выступаюць Хрысціна Лялько, Сяргей Панізнік, Кастусь Цвірка, Анатоль Бутэвіч, Галіна Дзягілева і іншыя.

Школа наладзіла ўстойлівыя сувязі з Нацыянальнай бібліятэкай Рэспублікі Беларусь.

Экспазіцыя «Этнаграфічны матэрыял нашай мясцовасці»

Этнаграфічны раздзел музейнай экспазіцыі адлюстроўвае быт і культуру вяскоўцаў першай паловы XX стагоддзя. Тут сабраны дарагія сэрцу рэчы, якія некалі былі неад'емнай часткай жыцця кожнай сялянскай сям'і: разнастайныя прылады

працы, посуд, тканяныя вырабы. Імі карысталіся нашы бабулі і дзядулі, прабабулі і прадзядулі.

Элементарна асноўнай мэбллі ў сялянскай хаце быў куфар. Колькасцю куфараў вымяраўся дастатак гаспадароў. У іх захоўвалі адзенне, упрыгожванні, палатно, тканяныя вырабы. Ён служыў абавязковай часткай пасагу маладой.

Экспазіцыя «Этнаграфічны матэрыял нашай мясцовасці»

Паўсядзённае жыццё пачыналася з працы. Раней усе прадметы штодзённай неабходнасці вырабляліся сваімі рукамі. Першым абавязкам жанчыны пасля прыгатавання ежы было абшыць усю сям'ю. Адзенне насілі даматканнае – ільняное

або шарсцяное. Каб пашыць адзенне, трэба было спачатку напасці нітак. Да такой работы прыступалі ўвосень, пасля заканчэння ўборкі

ўраджаю, стараліся закончыць да пачатку вясны, пачатку веснавых работ.

Цэнтральнае месца ў хаце займаюць кросны, прылады для апрацоўкі льну, прадзення нітак. Для таго, каб саткаць за шэсць месяцаў тры сувоі па 50 метраў даўжынёй, трэба было праводзіць за кроснамі па 12–15 гадзін у дзень.

Экспазіцыя «Этнаграфічны матэрыял нашай мясцовасці»

Экспазіцыя падрабязна знаёміць з прыладамі для апрацоўкі льну і прасочвае шлях ільнянога снапа да ніткі. На свае вочы можна ўбачыць пранік для абівання галовак ільну, трапло-прыладу для трапання валакна, церніцу, якая дапамагае змянаць лён, грэбень для часання валакна, прасніцу для прадзення нітак і іншыя. Цікавым экспанатам з'яўляецца ткацкі хатні станок – кросны, які займаў важнае месца ў сялянскай хаце і быў

выраблены ў нашай мясцовасці. Ткацкія вырабы: посцілка, абрус, ручнікі, спадніца, сурвэткі – пазнаёмяць з дзіўнымі творамі колішніх ткачых.

Экспазіцыя «Этнаграфічны матэрыял нашай мясцовасці»

Для прасавання выкарыстоўвалі вугальны прас, а таксама сухую бялізну ці адзенне, намотвалі на роўна абструганую палку і пачыналі

качаць па сталёвым прамавугольным тоўстым, з кароткай ручкай, рублём.

Лапці – асноўны абутак у будні і святы. Гэтыя плеценыя абуткі з ліпавага лыка. Лапці мацаваліся да нагі пры дапамозе завязак. Зімой лапці праношваліся за 10 дзён, пасля пацяплення – за 4, летам, у гарачую пару – за 3.

Экспазіцыя «Этнаграфічны матэрыял нашай мясцовасці»

Плеценымі вырабамі продкі карысталіся з даўніх часоў. Гэта ёмістасці для збору ягад, грыбоў, агародніны і садавіны, пераносу і захоўвання розных прыпасаў. Вырабляліся з пласта кары – лубу, плеценыя з кары, корня, галін, саломы. Яны рознай формы: авальныя,

квадратныя, прамавугольныя, з крышкамі і без крышак.

Бондарскія вырабы – бочкі, дзежкі, блінцоўкі, ступа, рэшаты, каробкі.

Экспазіцыя «Этнаграфічны матэрыял нашай мясцовасці»

Ганчарныя вырабы – збанкі, гладышы, глянк, гаршкі. Цікавымі экспанатамі з’яўляюцца бязмен, калатоўка. Бязмен выкарыстоўваўся для ўзважвання прадуктаў. Дата вырабу экспаната – 1909 г. Калатоўка – прылада, вырабленая з верхавіны елкі, дапамагала размянаць шматкі агародніны ў пюрэ.

Экспазіцыя дапамагае вярнуць наведвальнікаў у побыт народных традыцый, святаў, абрадаў, раскрывае гісторыю беларускай культуры. Асноўная задача экспазіцыі не толькі даць інфармацыю пра прадметы беларускага сялянскага побыту, але і дапамагчы зразумець лад жыцця, успрыманне свету беларускімі сялянамі ці, па вобразнаму выразу Ю.М. Лотмана «убачыць гісторыю ў люстэрку побыта».

Экспазіцыя «Этнаграфічны матэрыял нашай

Многія этнаграфічныя прадметы выкарыстоўваліся ў абрадах.

Музейныя
тэматычныя
этнаграфічнай
выклікаюць
наведвальнікаў
цікаваць і жаданне займацца
фальклорам,
мастацтвам.

заняткі,
экскурсіі
накіраванае
захопленасць
работай, іх
прыкладным

Экспазіцыя «Ян Скрыган – наш славуты зямляк»

наведвальнікі знаёмяцца са складанымі старонкамі жыцця пісьменніка, могуць ацаніць яго вялікі ўклад у беларускую

У час экскурсіі па экспазіцыі, прысвечанай жыццёваму і творчаму шляхам нашага земляка Яна Скрыгана,

літаратуру. На стэндах размешчаны ўнікальныя гістарычныя фотаздымкі: Ян Скрыган з першай жонкай Галінай (1936г.), на этапе (канец 30-х гадоў), першы з'езд літаратурнага аб'яднання «Маладняк», «пільнае вока» Скрыгана.

Важнае месца займаюць асабістыя рэчы пісьменніка: тканыя гальштукі, пояс, акуляры, пенал з ручкамі, будзільнік у футляры, настольная лампа, камізэлька, а таксама кіёчкі, зробленыя рукамі Скрыгана.

Час у музей!

Экспазіцыя «Вайна вачыма землякоў»

У раздзеле музейнай экспазіцыі «Вайна вачыма землякоў» няма рэдкіх фотаздымкаў і дакументаў, якія, безумоўна, выклікаюць цікавасць у наведвальнікаў. На стэндах размешчаны фотаздымкі,

узнагароды і сшытак з успамінамі ветэрана - нашага зямляка Пыжыка Гаўрыіла Кліменцьевіча. Матэрыялы, якія змешчаны ў «Музеі ў чамадане», дазваляюць

праводзіць урокі мужнасці, урокі памяці, наведваць выяздныя выставы і знаёміць з сапраўдным салдатам Перамогі – Пыжыкам Гаўрыілам Кліменцьевічам.

Каштоўны экспанат музея – газета «Праўда» ад 10 мая 1945 года – выклікае асаблівую

цікаўнасць наведвальнікаў музея.

Другая частка гэтага раздзела прысвечана выпускнікам школы, якія выконвалі інтэрнацыянальны абавязак у Афганістане. Фотаздымкі і дакументы сведчаць пра цяжкія выпрабаванні, якія выпалі на лёс нашых землякоў у 80-я гады.

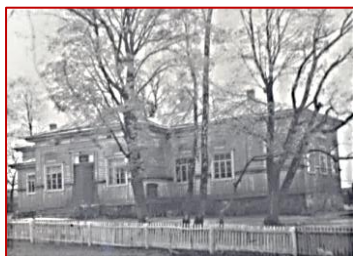

Экспазіцыя «Гісторыя школы»

Экспазіцыя «Гісторыя школы» створана апошняя. Дзякуючы дапамозе педагогаў і выпускнікоў, у музеі былі сабраныя каштоўныя экспанаты. У гэтым раздзеле экспазіцыі прадстаўлены матэрыялы, архіўныя дакументы і фатаграфіі аб педагогах і выпускніках школы. З рэчавых крыніц-школьная парты, узнагароды навучэнцаў, школьная форма, піянерскі гальштук, значкі (акцябрацкія, піянерскія, камсамольскія і інш.), школьныя прыналежнасці, падручнікі, кнігі, альбомы з фотаздымкамі.

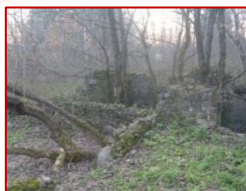
Вялікую цікавасць уяўляюць матэрыялы па гісторыі дзіцяча-юнацкага руху, аб дзейнасці піянерскай і камсамольскай арганізацыі.

Іншыя турыстычныя аб'екты

**1. Месца бою
партызанскіх
атрадаў 7 лістапада
1942 года**

**3. Лапухі.
Рэшткі сядзібы
Наркевічаў-
Ёдкаў**

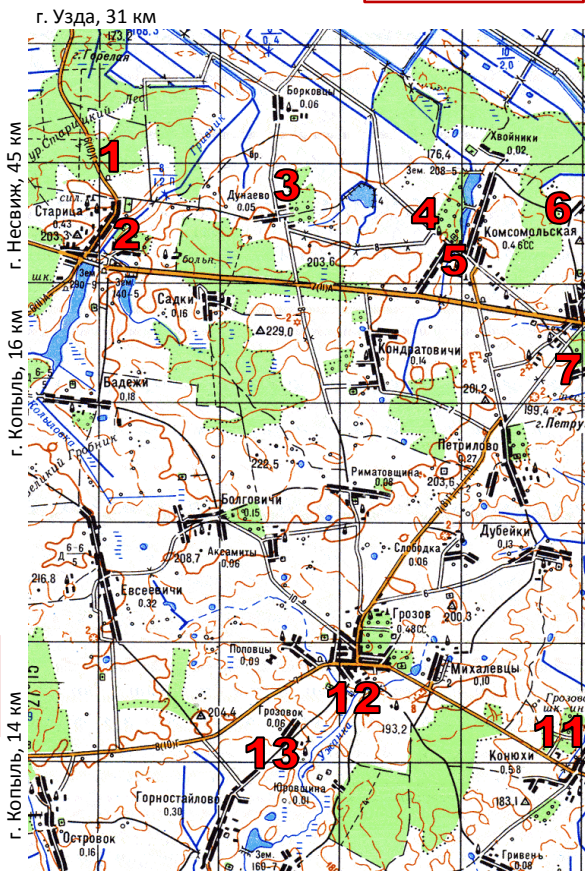
**2. Месца бою батарэі 287-га
артылерыйскага палка. 3-4
чэрвеня 1941 года**

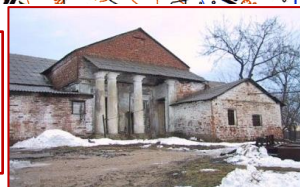
**4. Рэшткі царквы ў імя
святога Георгія**

**5. Музей «Спадчына». ДУА
«Камсамольскі ВПК дз/с - СШ»**

**13. Рэшткі
сядзібы рода
Мержэеўскіх**

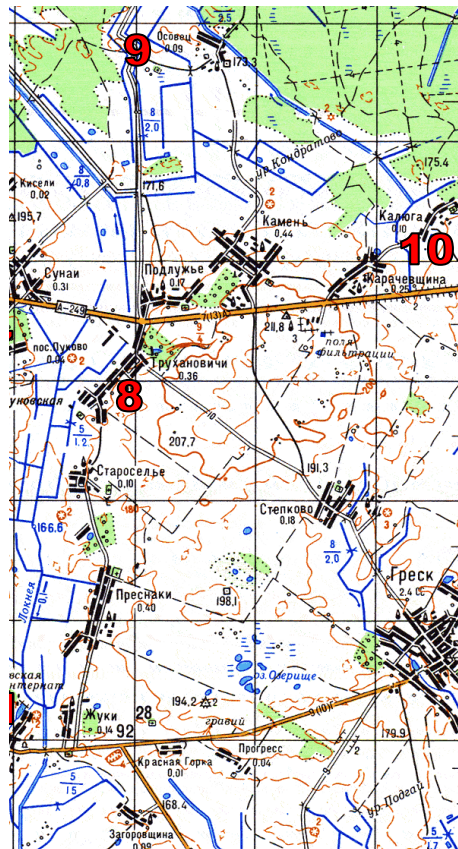
Іншыя турыстычныя аб'екты

**6. Курганны
могільнік.**
44 насыпы

7. Сунаі.
Рэшткі сядзібы
Наркевічаў-
Ёдкаў

8. Сядзіба
Яна Скрыгана

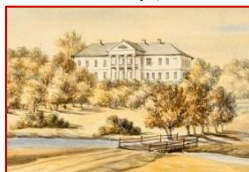
**9. Магільны
курган з
каменным
крыжам**

10. Агра-сядзіба
«Вяселая хата»

11. Сядзіба
«Канюхі».
Месца
службы
Г.К. Жукава

12. Палац
Мержэеўскіх

Іншыя турыстычныя аб'екты

1. Аграгарадок Старыца.

На тэрыторыі вёскі адбылося два баі. Першы - 3-4 ліпеня 1941 года. Фашысты не разлічвалі на тое, што ў гэтай вёсцы хтосьці ажаха супраціў. Але да Старыцы выйшлі чырвонаармейцы. Разгарэўся бой. Батарэі 287-га артылерыйскага палка пад камандаваннем Івана Усцінава ўдалося вырвацца. Астатнім не пашанцавала. 180 воінаў і іх камандзіры аддалі сваё жыццё за Радзіму.

2. Другі бой разгарэўся 7 лістапада 1942 года. Людзі вырашылі адзначыць 25-ю гадавіну Кастрычніцкай рэвалюцыі ў Старыцкім лесе. Тут сабралася некалькі партызанскіх атрадаў. Хтосьці далажыў немцам. Гітлераўцы кінулі вялікія сілы, каб ліквідаваць партызан і мірнае насельніцтва. У гэтым баі загінула велізарная колькасць фашыстаў і, што самае сумнае, нашых землякоў.

3. Вёска Дунаева. Рэшткі сядзібна-паркавага комплексу «Лапухі». У 1846 годзе сядзібу купляе Адам Вайніловіч і пасля перадае яго сыну Эдварду. Ва ўласнасці Вайніловіча сядзіба знаходзілася да У 1903 года. Калі памерлі яго дзеці - спачатку сын Сімяон, затым Дачка Алёна - Эдвард прадаў сядзібу Наркевічам-Ёдкам, а ўсе атрыманыя грошы ўклаў у будаўніцтва аднаго з самых вядомых і сімвалічных помнікаў архітэктуры Беларусі - Мінскага касцёла святых Сымона і Алёны. З будынкаў сядзібы захаваўся адзін свіран, пабудаваны ў 1872 г. На тэрыторыі комплексу можна ўбачыць рэшткі двух квадратных калодзежаў, будынкаў, у якіх даволі добра захаваліся сцены, невялікага круглага фантана, два вадаёмы і рэшткі падмурка сядзібнага дома.

4. Вёска Камсамольская. У 1857 годзе пабудаваны прасторны каменны храм ва ўнікальным спалучэнні стыляў: класіцызму, рэтраспектыўна-рускага і нават дзесьці неаготыкі. Другі падобны храм у Беларусі знайсці складана! Асвятчалася царква ў імя святога Георгія. На бакавых фасадах чаргаваліся дэкаратыўныя калоны і вокны. Над гонтавым дахам асноўнай залы ўзвышаўся купал на гранёным барабане, а над трох'яруснай званіцай - невялікая макаўка з крыжам. Унутры царквы знаходзіўся аднаярусны белы з пазалотай іканастас на 33 абразы.

5. ДУА «Камсамольскі ВПК дзіцячы сад - сярэдняя школа». Музей «Спадчына». Раздзелы экспазіцыі: «Архітэктурна-гістарычная спадчына», «Свет памятае і сёння...», «Сялянскі побыт XX стагоддзя», «Нашы слаўныя землякі».

6. Вёска Кісялі. Курганны могільнік. 44 паўсферычныя насыпы вышыняй да 1,8 м, дыяметрам 5-12 м. Раскопкі не праводзіліся.

7. Вёска Сунаі. Рэшткі сядзібна-паркавага комплексу. Будаўніцтва сядзібы пачаў у 1846 годзе Томаш Наркевіч-Ёдка. У першую чаргу быў пабудаваны дом, да якога прылягалі з аднаго боку пейзажны парк, а з другога - вялікі фруктовы сад. Парк сядзібы быў акружаны вялікай каменнай агароджай з палявых валуноў, а таксама малыўнічай воднай сістэмай. Праз парк у сядзібу вяла ўязная алея, у якой было пабудавана неагатычных формаў будаванне - двухпавярховы паркавы домік-альтанка. У цэнтры парку знаходзілася сядзібная аранжарэя. У 1850 годзе было пабудавана грандыёзнае для свайго часу гумно плошчай 1600 квадратных метраў. Стайня была пабудавана некалькі пазней астатніх будынкаў - у 1858 годзе. Дзівяць сваёй велічыняй і разгалінаванасцю падземныя камеры для захоўвання гародніны і садавіны.

Іншыя турыстычныя аб'екты

8. Вёска Труханавічы - месца, дзе нарадзіўся Ян Скрыган.

З пачуццём вялікай любові ён успамінаў родныя мясціны ў сваіх аўтабіяграфічных творах «Кругі». У Труханавічах прайшло дзяцінства і гады вучобы ў царкоўна-прыходскай школе, што размяшчалася паблізу дома. Сёння дом не захаваўся. Але ў музеі «Бацькаўшчына» ёсць яго макет, выкананы па арыгінальным чарцяжах.

9. Вёска Асавец. На ўскраіне лесу насыпаны магільны курган з каменным крыжам на вяршыні. Вышыня кургана 2 м, дыяметр 12 м.

10. Вёска Калюга. Аграсядзіба «Вясёлая Хата». На тэрыторыі ў 2 га размяшчаецца два дамы. Да паслуг гасцей ёсць усё неабходнае для камфортнага адпачынку. Для паслаблення ёсць дзве лазні на дровах, на другім паверсе лазні размяшчаецца сенавал. На тэрыторыі ёсць ўласнае возера, дзе можна купацца і рыбачыць. Асаблівым гонарам з'яўляецца Эка-ферма. Таксама ў сядзібе маецца свой уласны музей старадаўняга беларускага побыту. Гэта інтэрактыўны музей, дзе можна паглядзець і самім паспрабаваць змалоць муку, саткаць ручнік. Для гасцей арганізуюцца конныя прагулкі. У сядзібе праводзяцца старадаўнія беларускія абрады. Гасцям прапануецца экалагічнае, высакаякаснае харчаванне з «чыстых» прадуктаў, вырашчаных на ўласным падворку. Стравы рыхтуюцца ў беларускай печы па старажытных рэцэптах.

11. Сядзіба «Канюхі» была яна пабудавана ў 1900 годзе. Складалася з сядзібнага дома, піваварага завода, свірна з лядоўняй, парку і вадаёма. Сядзібны дом быў каменным, двухпавярховым з відавой вежай і масіўным чатырохкалонным порцікам. Да 30-х гадоў XX стагоддзя там размяшчаўся Дом адпачынку для герояў грамадзянскай вайны. Сюды прыязджалі Будзёны, Варашылаў, Убарэвіч і Жукоў. Сёння з пералічанага захаваўся толькі сядзібны дом. З 1927 года на тэрыторыі сядзібы размясціўся 4-ы асобны кавалерыйскі эскадрон 4-ой стралковай дывізіі, якой з 1933 па 1939 год камандаваў Г.К. Жукаў. У 1942-1943 гадах на тэрыторыі сядзібы размяшчалася гета, усе вязні якога былі расстраляныя.

12. Палац 2-й паловы XVIII стагоддзя, помнік архітэктуры ранняга класіцызму. Ён быў пабудаваны ў другой палове XVIII стагоддзя і належаў Мержеевскаму.

Гасцяваў у нашых месцах Напалеон Орда. Менавіта ён захаваў сядзібу з параднага боку, паказаўшы ў рамантычных часах не толькі палац на ўзвышшы, але і малыя архітэктурныя формы. Дзякуючы пэндзля знакамітага мастака мы сёння маем магчымасць бачыць і ўяўляць, якім быў раней старадаўні палац.

13. Вёска Гразавок. Сядзібны дом-спадчына роду Мержэеўскіх. Аднапавярховы дом у класічным стылі сёння цалкам закінуты. З паўднёвага боку знаходзіцца некалькі гаспадарчых пабудов. На пад'ездзе да вёскі захаваліся руіны флігеля, які нагадвае млын.

январь

п	в	с	ч	п	с	в
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

февраль

п	в	с	ч	п	с	в
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

март

п	в	с	ч	п	с	в
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

апрель

п	в	с	ч	п	с	в
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

май

п	в	с	ч	п	с	в
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

июнь

п	в	с	ч	п	с	в
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

июль

п	в	с	ч	п	с	в
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

август

п	в	с	ч	п	с	в
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

сентябрь

п	в	с	ч	п	с	в
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

октябрь

п	в	с	ч	п	с	в
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ноябрь

п	в	с	ч	п	с	в
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

декабрь

п	в	с	ч	п	с	в
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Для запісу кантактаў

Для запису

Для запісаў

Гістарычны музей «Бацькаўшчына»

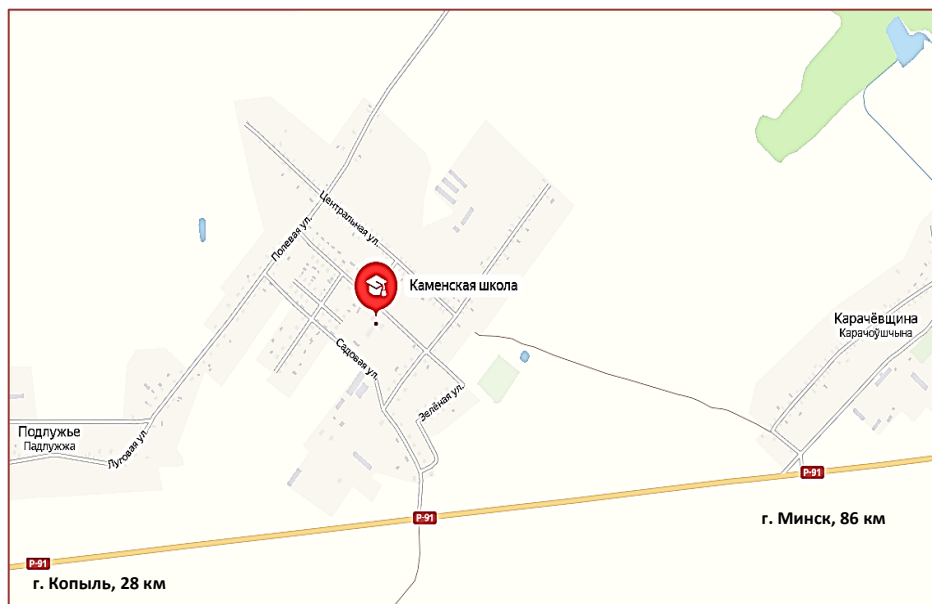
Час работы:

Па буднях с 9.00 до 16.00.

У выхадныя дні па папярэднім запісе.

Тэлефон: 8-017-19-49-2-38.

Уваход у музей бясплатны.

223914, Капыльскі раён,
аг. Камень, вул. Школьная, 155а.

8-017-19-49-2-17.

kamen-school@tut.by.

<https://kamen.schools.by/>